

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 13 (823).

21 квітня 1965 р.

Ціна 2 коп.

ЛЕНІНСЬКИМ ШЛЯХОМ

НА земній кулі не знайти зараз навіть найвіддаленішого кутка, де б не знали велике ім'я — Ленін. Це ім'я стало світочем і провідною зіркою для трудящих світу. Воно живе й буде жити в серцях і умах всього передового людства, закликаючи до невпинної боротьби за мир і соціалізм, за вільне та щасливе життя, за братство людей, за комунізм.

В наш час в світлі нових успіхів марксизму-ленінізму, робітничого руху, справи соціалізму й комунізму ще яскравіше розкривається велич Леніна, генія революції. На наших очах відбуваються величні історичні перетворення, змінюється політичний клімат світу. В цьому проявляється непобудна сила ленінських ідей, триумф ленінізму — нашого переможного прапора в боротьбі за комунізм.

Наша партія незмінно керується ленінським вченням, збагачує його новим досвідом боротьби і творення. Переборюючи труднощі, змітаючи перепони, які гальмують соціальний прогрес, Комуністична партія впевнено веде країну вперед, до більш високих ступенів її суспільно-економічного розвитку.

Під керівництвом партії здійснено ленінський план індустріалізації країни, соціалістичного кооперування сільського господарства, проведено культурну революцію. Підсумком гігантської перетворюючої роботи народу, керованого ленінською партією комуністів, стала побудова соціалізму в СРСР, стало дійсністю й безпосередньо практичною справою розгорнуте будівництво комуністичного суспільства.

Идучи ленінським шляхом, завойовуючи все нові й нові рубежі в комуністичному будівництві, Комуністична партія Радянського Союзу не закриває очі на труднощі й помилки, а намагається своєчасно виявити їх, проаналізувати й вжити необхідних заходів до їх усунення.

Прикладом такого ленінського підходу є рішення жовтневого та листопадового Пленумів ЦК КПРС 1964 року. Ці рішення мають принципове значення, бо вони стали важливим етапом у відновленні ленінських норм партійного й державного життя, початок якому поклав XX з'їзд КПРС, бо вони допомогли виразніше побачити ті проблеми, у вирішенні яких кровно зацікавлені всі радянські люди.

Прикладом ленінської турботи про дальший розвиток соціалістичної економіки та піднесення добробуту радянських людей є рішення березневого Пленуму ЦК КПРС 1965 року.

Идучи шляхом, вказаним великим Леніном, радянський народ на чолі з партією Леніна самовіддано працює, щоб успішно здійснити ті грандіозні завдання, які поставлені XXII з'їздом партії, Програмою КПРС.

І в цій гігантській, творчій битві за комунізм достойне місце займає радянська молодь, зокрема студентський її загін. Сьогодні — в аудиторіях і лабораторіях, завтра — в буднях натхненної комуністичної праці на різних її ділянках, вихованці радянської вищої школи будуть гідними продовжувачами й зодчимами ленінської справи.

Немеркнучі ленінські ідеї освітлюють нам шлях до комунізму. Ленін — наш славний бойовий прапор. Під цим прапором ми перемогли в боротьбі за соціалізм. Під цим прапором ми будемо і побудуємо новий комуністичний світ.

22 КВІТНЯ ВСЯ НАША КРАЇНА, ПРОГРЕСИВНЕ ЛЮДСТВО УРОЧИСТО ВІДЗНАЧАЮТЬ 95-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВОЛОДИМИРА ІЛЛІЧА ЛЕНІНА

У СЕРЦЯХ

Ленін, сонце неначе,
працює невпинно,
Осяває всесвіту шлях.
Знаю, завжди його безцінне
проміння
У людських невмирущих
серцях.

Найрідніша планета встає
озеленена
І до людства добром
промовля.
Буде вічно за думкою і за
поглядом Леніна
Обертатися наша земля!

Владислав НАКАЗНИЙ.

В ЦІ ДНІ

В НАШОМУ університеті шіроко відзначається 95-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна.

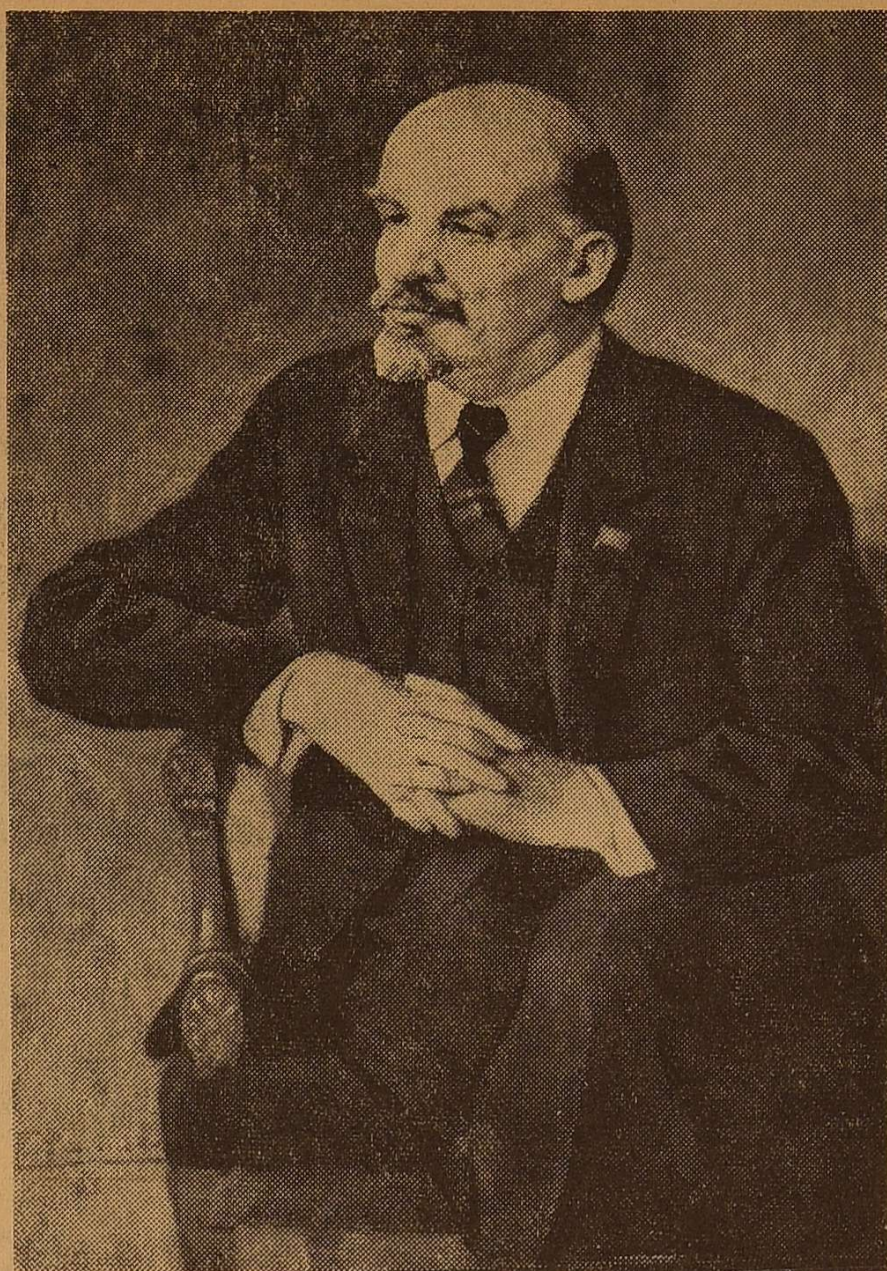
У Великому актовому залі 22 квітня відбудуться загальні збори колективу університету, присвячені дню народження Ілліча.

На факультетах проводяться бесіди та читаються доповіді про життєвий шлях вождя всесвітнього пролетаріату, випущені стінні газети та фотомонтажі, присвячені Володимиру Іллічу.

Кафедра педагогіки готує теоретичну конференцію, присвячену вивченню спадщини В. І. Леніна. Співробітники кафедри виступлять з доповідями перед вчителями міста й області.

Студенти візьмуть участь у вшануванні пам'яті В. І. Леніна в Будинку партійної освіти, де відбудеться зустріч з старими комуністами, що особисто знали Володимира Ілліча.

В ці дні все наше життя й праця пройняті шанобою до великої людини, до В. І. Леніна, світлий образ якого буде завжди для нас провідною зіркою.

ТРЕБА, ЩОБ УСЯ СПРАВА ВИХОВАННЯ,
ОСВІТИ І НАВЧАННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ БУ-
ЛА ВИХОВАННЯМ В НИЙ КОМУНІСТИЧНОЇ
МОРАЛІ.

В. І. ЛЕНІН

ПРИСВЯЧЕНА ІЛЛІЧУ

ЛЕНІН, його думки, його діла. Багатогранній діяльності вождя буде присвячена конференція, яку готує партбюро історичного факультету разом з кафедрою історії КПРС.

З повідомленням про життя великого вождя виступлять не тільки викладачі, аспіранти, але й студенти університету. Як же готуються студенти до конференції, присвяченої 95-річчю з дня народження В. І. Леніна?

Студент I курсу історичного факультету В. Сальников виступить з цікавим повідомленням «Ленін

в кіномистецтві». «Ленін і революційна Одеса», — з такою доповіддю виступить на конференції Г. Дунай, студентка I курсу історичного факультету. В. Стомін, студент III курсу зробить доповідь «Про ленінський стиль роботи», а його однокурсник Ю. Арчаков розповість про майстерність Леніна як оратора. Готуються до виступу і четвертокурсники К. Жеков, Г. Логвіновський та інші.

Конференція обіцяє бути цікавою, змістовною.

А. ВІКТОРОВ.

РАДІСТНА ЗВІСТКА

Скромність прикрашає людину, — каже народне прислів'я. Скромністю відзначається і В. Чурашов. Чуйний товариш, він завжди готовий допомогти співкурснику, який би він не був зайнятий.

А його трудолюбству й наполегливості може позаздрити будь-який студент. Скільки часу й наполегливості він вкладає, вивчаючи свою улюблену теоретичну фізику!

Валерій — комсорг нашого кур-

су. Він з відповідальністю ставиться до діла, яке довірили йому товариші.

Багато хороших слів можна ще сказати про Чурашова...

Радісну звістку про те, що Валерій Чурашов став Ленінським стипендіатом, ми сприйняли з почуттям гордості за товариша.

Л. МЕЛЬНИК,
студент V курсу фізичного факультету.

ДО СЛАВНОЇ ДАТИ

НАБЛИЖАЄТЬСЯ славна дата — двадцятиріччя перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні. Дню Перемоги в нашому університеті готують гідну зустріч.

В дні торжеств в університеті буде встановлено меморіальну дошку з іменами викладачів, співробітників і студентів університету, які загинули на фронтах.

В зв'язку з тим, що 20-річчя Дня Перемоги хронологічно май-

же співпадає з сторіччям ОДУ, створюється великий стенд «Університет в роки Великої Вітчизняної війни».

Зараз йде підготовка до міжвузівської наукової конференції (з публікацією тезів), присвяченої двадцятиріччю перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Готується університетський вечір ветеранів війни й урочисті збори колективу університету, присвячені двадцятим роковинам перемоги у Великій Вітчизняній війні.

ПРО РОКИ ВОГНЕННІ

ЗНАМЕННІ події — 20-річчю Перемоги над фашистською Німеччиною було присвячене

чергове засідання наукового студентського гуртка історії СРСР.

На засіданні, крім членів гуртка, були присутні студенти різних курсів, гості, серед яких були офіцери-прикордонники.

З цікавою доповіддю виступив студент-заочник VI курсу історичного факультету Д. Михайлов. Він розповів про боротьбу радянських прикордонників з німецько-фашистськими загарбниками в початковий період Великої Вітчизняної війни.

Цікавою була також доповідь студента II курсу історичного фа-

культету Г. Гончарука. Його тема: «Одеський університет в роки Великої Вітчизняної війни».

Потім почалось жваве обговорення доповідей. Виступали викладачі й студенти. Відзначаючи позитивне доповідей, наші гості — офіцери прикордонних військ В. Петраков, доцент біологічного факультету О. С. Осенній порадили гуртківцям продовжити роботу над темами, зв'язаними з Великою Вітчизняною війною. Про це ж говорили доценти історичного факультету Є. Сизоненко та П. Некрасов.

Студентка філологічного факультету В. САВЕНКОВА проводить урок в школі № 117 м. Одеси.

ЯКЩО Є БАЖАННЯ

В ПЕРШЕ в цьому році студенти університету проходять педагогічну практику по виховній роботі без відриву від занять. Для неї відводиться всього дві години на тиждень. Здавалось би, що цікавого можна підготувати з дітьми за такий час. А виходить, якщо є бажання, то і за ці дві години можна зробити достатньо, потрібно тільки по-справжньому зацікавити дітей.

Багато студентів нашого курсу працювали в школах, на дитячих турбазах, в піонерських таборах. Вони мають вже деякий досвід роботи з дітьми. Я такого досвіду не мала, тому спочатку хвилюва-

лась — чи зможу я побудувати свою роботу так, щоб вона захопила й зацікавила дітей.

В школі № 117 мені дали шостий клас. Зразу ж вирішила познайомитись з учнями, але не через класний журнал, не шляхом бесіди з класним керівником, а безпосередньо пізнати їх характери, інтереси, побачити їх в роботі, тобто на уроці. Я відвідала декілька уроків, спостерігала, як поводять себе діти, як відповідають, які в них стосунки один з одним.

Порадившись з учнями, я і мій співкурсник Козієнко, який пра-

цював в іншому шостому класі, вирішили провести зустріч учнів з іноземними студентами, які навчаються в одеських вузах. Дітей дуже зацікавила така зустріч. Вони вивчили «Гімн демократичної молоді» на різних мовах. Це було нелегко, бо англійську мову вони вивчають другий рік, а треба ж було ще співати німецькою і французькою мовами. Діти сумлінно поставились до цієї справи. Слова вивчили всі. Одна учениця підготувала вірш Пабло Неруди «Привет Фиделю», а такі пісні, як «Куба—любовь моя» і «Маленький барабанщик» (німецька революційна пісня), які діти знали, ми повторили ще раз.

І ось прийшли наші гості. Це молодь з НДР, Куби, Судана, Болгарії. Спочатку діти соромились, але поступово вони почували себе все впевніше й розпрощались з гостями як хороші знайомі.

Діти піднесли гостям прапорці їх країн, обрали їх почесними піонерами, дарували значки. Багато хотіло одержати адреси шкіл, щоб подружити зі школярами зарубіжних країн. Наші гості охоче виконали це прохання дітей. Учні вже відіслали листи й тепер з нетерпінням чекають відповіді.

І гості, й піонери, і ми, студенти-практиканти, були задоволені з цієї цікавої зустрічі. Вона показала, що можна знайти багато форм виховної роботи, якщо по-справжньому взятись за діло.

Н. СТОЛЯРОВА,
студентка III курсу факультету іноземних мов.

Учениця школи № 117 на вечорі дарує значок студентові нашого університету Алі-аль-Тахіру (Судан).

федри педагогіки й психології повинні координувати всю роботу в школі в період практики, керувати не тільки виховною роботою, а й брати участь в аналізі уроків.

Доцент Л. Драголі пропонує змінити організацію контролю за підпрактикою студентів. Зараз підпрактикою керує багато хто. А треба, щоб в школі був один керівник. Всю основну роботу необхідно зосередити на кафедрі.

Виправити всі недоліки, що були викриті викладачами та методистами на підсумкових факультетських конференціях, таке завдання стоїть перед нами.

Доцент В. РУЖЕЙНИКОВ,
завідуючий кафедрою педагогіки.

ВИПРАВИТИ НЕДОЛІКИ

В другому семестрі студенти четвертих курсів філологічного, біологічного, історичного факультетів і факультету іноземних мов проходили педагогічну практику.

Студенти всіх факультетів провели велику виховну й учбову роботу. Зараз вже відбулися педради й конференції в школах і на факультетах, тому можна підвести підсумки й зробити деякі висновки.

Більшість студентів була добре підготовлена до практики, вона одержала необхідні знання й відповідну психологічну підготовку для роботи з дітьми.

Такі студенти, як Кузіна, Ханцицька, Остюченко, Савенкова (філологічний факультет), Бачило, Антонов, Волчинська (історичний факультет), Скороход, Степанова, Синиця, Броун (біологічний факультет) і багато інших виявили глибоке знання предмету, любов до дітей і розуміння виховних завдань, які стоять перед школою.

Кафедра педагогіки до початку занять випустила «Пам'ятку», «Методичні рекомендації по педагогічній практиці», що допомогло студентам краще провести виховну й учбову роботу.

Поряд з позитивним в проведенні підпрактики були й недоліки. Так, студенти-біологи пішли на практику, не прослухавши курсу викладання біології. В цьому році, як і минулого, на ряді факультетів сильно скорочені курси педагогіки, що в свою чергу не могло не відбитись на педагогічній підготовці студентів.

Деканатами деяких факультетів

знято курс «Методика виховної роботи». Факультети не вводять запропоновані кафедрою педагогіки спецкурси й спецпрактикуми по використанню учбових технічних засобів наочності, в результаті чого жоден студент не дав уроку з застосуванням кіно, радіо, телебачення. Погано поставлена трудова підготовка студентів ОДУ.

Немає практикумів по політехнізму, по виготовленню наочного приладдя. Тому трудові кружки для учнів шкіл створювали тільки ті студенти, які відвідували організовані кафедрою педагогіки курси крою і шиття.

Студенти-філологи не знають напам'ять віршів, що входять до програми школи. Гурток по виразному читанню, яким керує викладач З. Д'яконова, студенти погано відвідують. Вони, як правило, не знають художніх творів, що вийшли за останні 2—3 роки. Кафедра російської літератури накреслила на своєму останньому засіданні рішучі заходи по ліквідації вказаних недоліків.

На спільному засіданні двох кафедр — педагогіки й психології обговорювались результати минулої підпрактики. Викладачі вносили свої пропозиції. Доцент В. Ярошук пропонує точно визначити перелік завдань по виховній роботі, який повинен бути обов'язковим для студента-практиканта. Доцент В. Дем'яненко відзначає, що факультети інколи призначають керівників, для яких практика є лише засобом виконання учбового навантаження. Керівники груп відділяють інколи учбову практику від виховної. Представники ка-

В ШКОЛІ № 37

СТУДЕНТИ четвертого курсу історичного факультету проходили педагогічну практику в школі № 37.

З нетерпінням чекали ми на свої перші уроки.

...Дає урок В. Бачило в X класі по досить таки складній темі: «Квітневі тези В. І. Леніна». Підготувався В. Бачило добре, приніс на урок багато лєнінських творів, щоб учні могли ознайомитись з ними в оригіналі, а не тільки почути про них.

Урок пройшов непогано, але відчувалась велика скованість. Це й зрозуміло: перший урок в житті, перший із всіх студентів, а першим завжди важче.

Розчарування чекало й мене: не

встиг пояснити новий матеріал до дзвоника.

Вдало провели свої перші уроки Н. Белінська та А. Вдовиченко. З перших же кроків вони відчували й поводити себе як справжні вчителі.

Керівники підпрактики Ф. Гудимович і В. Ружейников, а також вчителі школи І. Шейнфельд і Г. Гофман вміло спрямовували студентів: не тільки зі всією прямою говорили про помилки, припущені студентами під час уроків, але в той же час підбадьорували їх, давали дружні поради.

З кожним днем помилок ставало все менше й менше, формувались важливі для педагога навички. З часом студенти вели себе на уроках впевнено й спокійно, як справжні вчителі. Під час опитування і пояснення матеріалу клас був в полі їх зору, вони вміло використовували в процесі підготовки до уроку й на уроці додаткову літературу, наочні приладдя: карти, діаграми. Особливу активність в цьому відношенні виявив сту-

дент Вдовиченко.

Крім уроків студенти провели багато цікавих виховних заходів: організували зустріч школярів молодших класів з учасницею Одеського підпілля в період Великої Вітчизняної війни Марією Вінницькою, а для учнів 6—8 класів — лекцію «Одеса в назвах вулиць і площ». Бесіду про життя і творчість художника Васнецова провела Е. Волинська, а про першу жінку-математика Софію Ковалевську розповіла Н. Белінська. Про життєвий і творчий шлях А. Гайдара провів бесіду А. Вдовиченко, а В. Бачило організував зустріч учнів сьомого класу зі студентами країн Азії і Африки, які навчаються в нашому університеті.

У всіх заходах активну участь взяли самі школярі. Учні полюбили наших студентів, особливо А. Вдовиченко, Е. Волинську і прохали їх ще приходити до них в школу.

За період практики ми, завдяки допомозі наших керівників, багато чому навчилися і підготувались до того, щоб в майбутньому стати вчителями.

К. ЖЕКОВ,
студент IV курсу історичного факультету.

ТУТ НАДАЮТЬ ДОПОМОГУ

В період педагогічної практики перед кабінетом педагогіки стоять серйозні завдання. Студенти звертаються за допомогою з найрізноманітніших питань роботи в школі.

Тому в кабінеті збирається і систематизується матеріал, зв'язаний з видатними датами, методичні розробки виховних заходів, вірші, пісні, літературні монтажні, вікторини, книги про героїв громадянської і Вітчизняної воїн, про

художників, репродукції картин, грампластинки, діапозитиви, ігри.

В період підпрактики кабінет педагогіки організував демонстрацію учбових фільмів для студентів, і в їх числі кінофільм «В пошуках» — про досвід липецьких вчителів, який подивились студенти біологічного, географічного, фізичного (вечірнього відділення), філологічного факультетів. Кінодемонстратор нашого кабінету М. Притула показав цей фільм також

в школах №№ 36 та 37 для студентів і вчителів. Одночасно демонструвались фільми і для учнів шкіл, які приходили до кабінету зі студентами-практикантами.

В кабінеті студенти одержували діафільми про письменників, художників, які вони потім використовували при проведенні виховної роботи. **Л. СТРУКОВСЬКА,**

старший лаборант кафедри педагогіки.

«А НАША ШКОЛА ПОВИННА ДАВАТИ МОЛОДІ ОСНОВИ ЗНАННЯ, УМІННЯ ВИРОБЛЯТИ САМИМ КОМУНІСТИЧНІ ПОГЛЯДИ, ПОВИННА РОБИТИ З НИХ ОСВІЧЕНИХ ЛЮДЕЙ».

В. І. ЛЕНІН

ИДЕ ОБГОВОРЕННЯ УРОКУ.

НА ТРЬОХ КАФЕДРАХ

В перші десятиріччя університету географія разом з фізикою об'єднувались в одній кафедрі на фізико-математичному факультеті, при якому була і кафедра географії. В 1890 році створюється кафедра географії, що сприяє швидкому розвитку метеорології і кліматології, фізичної географії, а також економічної географії.

Протягом 23-х років (з 1905 по 1928 рр.) кафедру географії в Одеському університеті очолював Г. І. Танфільєв — видатний географ-дочукаєвець, почесний член Російського географічного товариства.

В 1934 році в університеті було відкрито географічний факультет, на якому поступово почали працювати п'ять кафедр: фізичної географії (завідуючий професор О. О. Сухов, а пізніше доцент Л. В. Кліментов), економічної географії (завідуючий доцент О. М. Смирнов), геодезії і картографії (завідуючий професор І. Д. Андросов), метеорології (завідуючий професор С. Г. Попруженко), геології і палеонтології (завідуючий професор Ю. А. Гапонов). При кафедрах була аспірантура.

В роки Великої Вітчизняної війни факультет продовжував свою роботу в евакуації. Із викладачів, що там працювали, треба згадати Ф. О. Петруня, О. М. Смирнова, І. М. Ланда, Н. В. Ізмайлову, О. Т. Діброву, А. А. Жавжарова, В. А. Горєцького.

В 1944 році факультет повернувся до Одеси. Відновилась робота п'яти кафедр, що були до війни, з них кафедра метеорології була перетворена в кафедру гідрології та метеорології (завідуючий професор К. К. Кісільов, а пізніше професор А. М. Бефані), а геології і палеонтології — в кафедру гідрогеології (завідуючий Є. Т. Ма-

льований, а згодом доцент І. Я. Яцко).

У післявоєнний період факультет зазнав ряд реорганізацій. З 1945 по 1959 роки факультет був геолого-географічний, а ряд років існувало два факультети — географічний та геологічний. За ці роки колективи кафедр розширились, частково за рахунок своїх вихованців: Ю. А. Амброз, Д. І. Богуненка, Л. Х. Калустяна, Я. В. Захаржевського, В. П. Мазур, М. І. Савченко, О. І. Одінцова, О. І. Полоси, Ф. І. Капчинської. Повернулись на свої кафедри І. Я. Яцко, Ю. А. Гапонов, В. В. Степанов, В. Л. Мільгевська-Рутковська, Л. В. Кліментов та інші.

Ряд викладачів було залучено з інших вузів та установ: С. С. Бракін, Б. Л. Гуревич, Т. П. Федорченко, Н. І. Коновалова, Л. І. Пазюк, С. Т. Белозоров, Г. А. Міщенко, О. М. Дроздов, Г. М. Аксеньєв, К. Є. Повітчана, Н. І. Блажко, К. С. Шухгалтер, Б. Я. Бурлака, Л. Б. Розовський, Г. Я. Гончар, Я. Д. Макачук та інші.

Великий творчий колектив факультету розгорнув активну роботу по ряду важливих проблем.

В 1957 р. в університеті відбулась міжвузівська конференція, присвячена сторіччю з дня народження Г. І. Танфільєва; в 1958 р. — Всесоюзна нарада з питань оповзневих явищ на Одеському узбережжі, в 1959 р. — Всесоюзна міжвідомча наукова нарада, присвячена питанням динаміки берегів морів і водосховищ. В 1963 р. — міжвузівська конференція з питань розвитку нових досліджень природних ресурсів, а також міжвузівський симпозіум, присвячений питанням методики кількісних прогнозів в інженерній геології.

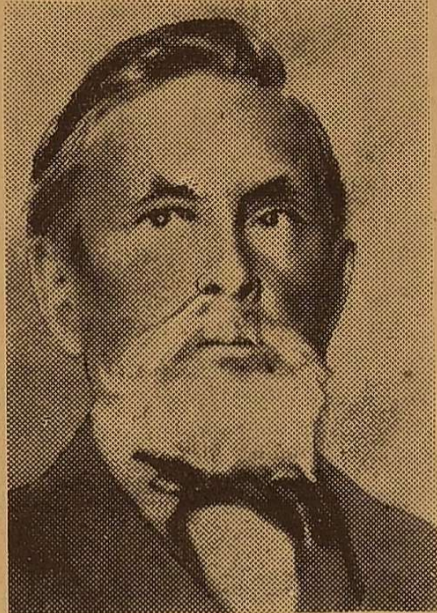
В 1964 році відбулася респуб-

ліканська міжвузівська конференція по темі: «Ерозія ґрунтів і боротьба з нею».

На факультеті готуються кадри і вищої кваліфікації.

І. Я. Яцко захистив докторську дисертацію і йому присуджена

За останні 15 років факультетом видано 16 випусків Праць і Щорічників Одеського державного університету (серія геолого-географічних наук). Доценти Н. В. Ізмайлова, Б. Л. Гуревич, Т. П. Федорченко, Г. П. Міщенко опубліку-

Г. І. ТАНФІЛЬЄВ

вчена ступінь доктора наук. Захистив докторську дисертацію Л. Б. Розовський. За опубліковані роботи С. Т. Белозорову присвоєно вчене звання професора.

О. О. СУХОВ

вали ряд учбових посібників і монографій.

Зараз географічний факультет має кафедри фізичної географії (завідуючий професор С. Т. Бело-

РОЗПОВІДІ ПРО ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

зоров), економічної географії (завідуюча доцент К. Є. Повітчана), геології (завідуючий доцент Л. І. Пазюк). До складу факультету входять також Проблемна лабораторія інженерної геології (науковий керівник доцент Л. Б. Розовський), науково-дослідна група ґрунтознавства (науковий керівник С. С. Бракін).

Тільки за післявоєнний період факультетом підготовлено 1630 спеціалістів-географів і 311 геологів і інженерів-геологів. Зараз на факультеті вчиться 580 студентів, із них більша половина здобувають вищу освіту без відриву від виробництва.

Колектив факультету докладає максимум зусиль, щоб гідно зустріти 100-річний ювілей рідного університету.

Доцент Г. МІЩЕНКО, декан географічного факультету.

М. А. Григоровича-Березовського, В. І. Крокоса, І. П. Хоменко, К. О. Пржемиського, В. В. Степанова, А. Д. Рошчина, а в сучасний момент — Ю. А. Гапонова, І. Я. Яцко, Л. Б. Розовського, Г. Я. Гончара.

Великий вклад в розвиток мінералогії, петрографії, кристалографії в Одеському університеті вніс Р. О. Прендель. Він був учнем М. О. Головкинського, його лаборантом, асистентом, доцентом, а з 1891 року по 1904 рік професором, завідуючим кафедрою мінералогії.

З ініціативи Р. О. Пренделя в 1898 році у нас в країні метеорити були визнані державною власністю, а в музеї університету зібрана одна з найбільших в країні колекцій метеоритів. В останній час вивчення метеоритів в університеті займалися В. Л. Мільгевська-Рутковська і Р. Л. Дрейзін.

М. Д. Сидоренко — відомий мінералог і петрограф був учнем Р. О. Пренделя. Він працював в університеті з 1890 по 1927 рік — лаборантом, асистентом, доцентом і професором, завідуючим кафедрою мінералогії і кристалографії. Він — основоположник вивчення мінералогії і петрографії осадових порід в нашій країні, автор ряду підручників і учбових посібників.

Дослідження в галузі мінералогії та петрографії магматичних та метаморфічних порід, в галузі літології та осадової мінералогії, в вивченні геології морів і лиманів та метеоритики, закладені в працях М. О. Головкинського, М. І. Андрусова, Р. О. Пренделя та М. Д. Сидоренка, успішно продовжуються в сучасний момент вченими факультета.

Л. ПАЗЮК.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

НАУКОВІ інтереси геологів університету завжди формувалися під впливом вимог, що виникали в зв'язку з розвитком економічного життя південного краю. Ці обставини, а також особливості геологічної будови південного краю привели до того, що в Одеському університеті створилось ряд наукових напрямків.

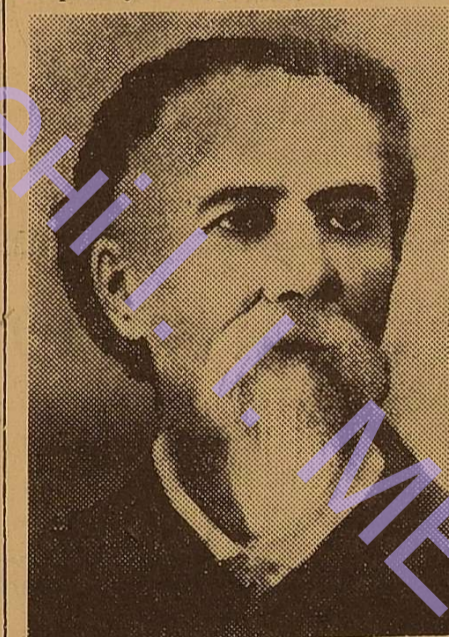
Біля початків більшості напрямків стояли М. О. Головкинський, І. Ф. Синцов і дещо пізніше М. І. Андрусов і Р. О. Прендель.

Видатний російський вчений-геолог М. О. Головкинський працював в університеті з 1871 по 1886 рік. Він був першим завідуючим кафедрою мінералогії, а згодом деканом фізико-математичного факультету і ректором університету.

Він залишив Одеський університет в 1886 році в знак протесту проти реакційної політики царського уряду в галузі освіти.

Видатний російський геолог І. Ф. Синцов керував з 1872 по 1900 роки кафедрою географії і палеонтології в Одеському університеті. З ім'ям І. Ф. Синцова на півдні України, пов'язаний поділ сарматських відкладів, виділення перехідних відкладень між сарматським та понтичним ярусами (меотичних), обґрунтовано виділення Куяльницьких шарів.

Видатний геолог-палеонтолог з світовим ім'ям академік М. І. Андрусов був в свій час викладачем Одеського університету. Він основоположник палеогеографічного напрямку в стратиграфії і сучас-

М. О. ГОЛОВКИНСЬКИЙ

ного «андрусівського» стратиграфічного методу дослідження, а також морської геології. Йому належить відкриття сірководневого зараження в Чорному морі та опис його глибоководних відкладень.

Палеонтолого-стратиграфічний напрямок по вивченню неогена та гідрогеології півдня України та Молдавії успішно розвивався в працях вчених Одеського університету — В. Д. Ласкарьова, А. К. Алексеєва, А. М. Криштафовича,

ШЛЯХ В НАУКУ

ЗАРАЗ на географічному факультеті шість наукових гуртків, в яких працює понад п'ятдесят студентів. Гуртками керують завідуючі кафедрами професор С. Белозоров, доцент Л. Пазюк, доцент К. Повітчана. Велику роботу з гуртківцями проводять доценти О. Смирнов, Г. Аксеньєв, І. Ланда, Б. Гуревич та інші.

Напрямки роботи гуртків зв'язані з науковими проблемами, що розробляються на кафедрах.

Дослідницька робота економіко-географів набуває все більш математизованого характеру. Студенти розробляють теми, зв'язані з географією міст, сільського господарства, з економічною оцінкою земель. В зв'язку з сторічним ювілеєм ОДУ розробляються теми, присвячені історії географічних і геологічних досліджень в нашому університеті й діяльності окремих видатних вчених.

НСТ факультету підтримує зв'язки з географічними факультетами університетів. Щорічно студенти-географи з успіхом виступають з доповідями в університетах інших міст, а під час традиційних студентських конференцій

приймають гостей у себе.

Студенти, які систематично працюють у гуртках, беруть участь в оглядах наукових робіт, а після закінчення факультету бувають дуже добре підготовленими до самостійної роботи.

В стінах Одеського університету та в інших вузах успішно працюють і готуються до захисту кандидатських дисертацій колишні гуртківці І. Одинцов, А. Полоса, А. Чепаліга, В. Ковалевський.

Професорсько-викладацький колектив факультету багато робить зараз для подальшого розвитку й поглиблення наукової роботи студентів.

Н. ІЗМАЙЛОВА.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД ГЕОГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ.

„КРОВ І ПОПІЛ“

НА здобуття Ленінської премії висунута поема молодого литовського поета Юстінаса Марцинкявичюса «Кров і попіл».

Російський читач познайомився з творчістю Марцинкявичюса декілька років тому, коли вперше була опублікована його «Публіцистична поема» в перекладі Роберта Рождественського. Вже «Публіцистична поема» показала, що автор її — поет великого громадянського звучання, гострої публіцистичної теми й філософського погляду на життя.

Мета й смисл діяльності Марцинкявичюса — людина морально багата й душевно щедра. Такий герой «Публіцистичної поеми» — наш сучасник. Його натхненною працею створюється краса світу. Це будівник, автор «багатьох поем з будинків і кварталів», це людина жадібною любові до життя і невтомна в своїх пошуках.

Солнце и вправду огромно. Но больше его в сто и тысячу раз жажда. Ведущая человека к солнцу! И сам Марцинкявичюс напружено шукає таких слів, простих, великих і чистих, які допомогли б йому гідно сказати про людину нашої епохи — трудівника, шукача і поета одночасно:

Давайте говорить словами большими и только чистыми. Наибольшим для поэта словом, яке вібрало в себе багато інших, є слово «любов» — «всемогущее, сияющее, большое». В ньому — не тільки «він» і «вона», в ньому — весь світ, воно ховає в собі й джерело людського подвигу, й основу людської краси, й смисл всього життя.

Жить — это значит любить. Все лучшее, что мы делаем, — мы делаем из любви.

А масштабы своей любви мы проверяем величием или ничтожеством наших дел.

В 1964 році була опублікована російською мовою в перекладі Олександра Межирова поема Марцинкявичюса «Кров і попіл» — твір величезної епічної сили, гнівний протест проти війни на захист життя і людини.

Кров і попіл — це страшні синоніми до слова «війна». І хоча з часу закінчення її пройшло 20 років, і покрилась травами земля, що була полита кров'ю, а на місці згарищ піднялись нові міста й села, але кров і попіл війни стукають в серця людей і невгамовний гуде над світом Бухенвальдський набат.

«Про це треба й мусимо говорити», — пише Юстінас Марцинкявичюс в передмові до своєї поеми — «Так я розумів своє скромне завдання поета, коли писав поему «Кров і попіл».

В ній розповідається трагедія литовського села, спаленого фашистами. Але давня, як мир, істо-

рія селян, які потрапили в колото-рот війни, відображена поетом як сучасна трагедія.

Різно контрастно, як контрасні поняття «життя» і «смерть», малює Марцинкявичюс два етапи цієї страшної історії.

Хоча війна «двогю імлю нависла» над маленьким селом, все життя продовжується і відвоює у війни людські душі й прості людські радощі. На зорі, з насолодою вдихаючи запах землі, йде за плугом селянин, а на околиці села граються діти, на землі, обпаленій війною, розквітає кохання, невідкладне ніяким зусиллям зла, і переповнена тривожною радістю жінка, яка чекає на дитину.

І в цей невеличкий людський світ вривається страшна сила злоби й розрухи в особі фашистських карателів.

Была деревня и деревни нет. Ее сожгли живьем, со всеми...

Любов и ненависть — два цих почуття визначають емоціональну наснагу поеми. Любов до життя і рідної землі,

Сожженой столько раз — и не сожженной, Расстреляной — и все-таки живой.

І настояна на цій любові ненависть до руйнівників і людинонавистників.

Поема пройнята вірою в Людину, яка «все осилит и все на свете победит», вірою в те, що людина та її творча сила переможе війну.

НА ЗДОБУТТЯ ЛЕНІНСЬКОЇ ПРЕМІЇ

Марцинкявичюс в передмові до поеми розповідає, що не ржавіє плуг, залишений на борозні вбитим селянином. Людські слухи кажуть, що приходить він кожен ніч і проорює нову борозну. І це Траншея життя беспредельной Рвам смерти противостоит повсюду.

«Нехай ніколи не переслідує людей запах крові й попелу, — говорить Марцинкявичюс, — нехай завжди цвітуть і плодоносять молоді сади. Нехай ніколи не заржавіє плуг!».

Закликом до людства не допустити нової війни, і покарати злочинців, де б вони не були, скільки б років не пройшло з дня злочину, лунає сьогодні поема «Кров і попіл».

Была деревня и деревни нет... Неправда! Есть деревня эта.

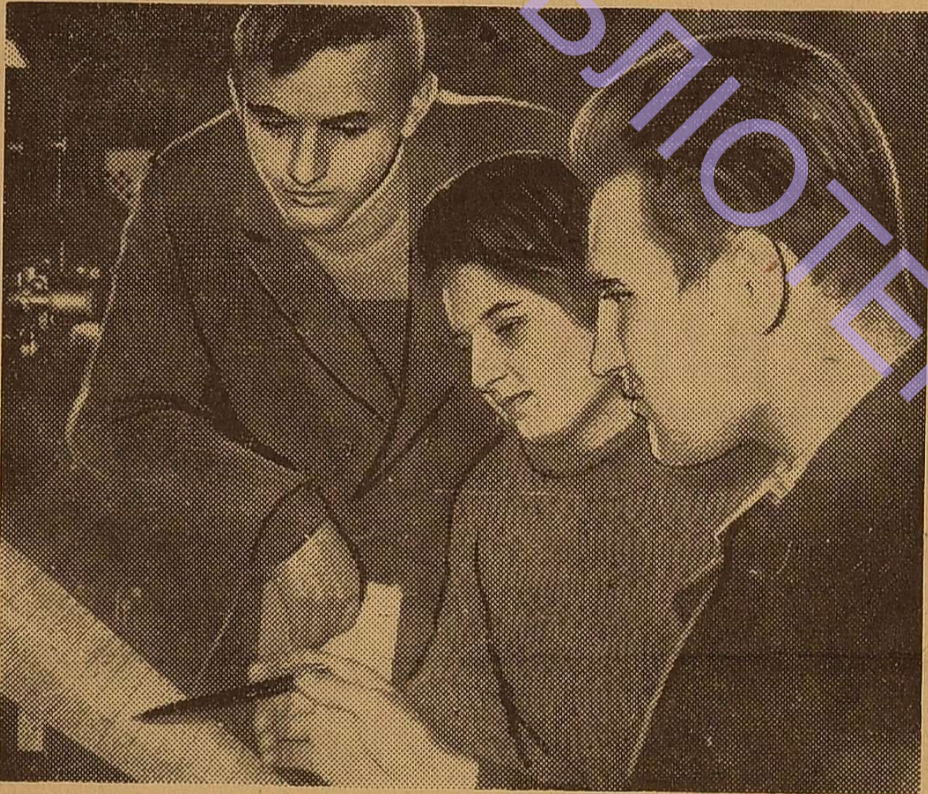
Есть. Она горит и по сей день, Сегодня, —

И будет до тех пор гореть, пока Те, кто поджег деревню эту,

живы. В цьому смисл взагалі Поезії, яка стоїть на сторожі Миру та Людини.

Д. ЧЕРНЯВСЬКА.

XXI НАУКОВА СТУДЕНТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

Закінчилась XXI наукова студентська конференція, присвячена 100-річчю з дня заснування нашого університету. НА ЗНІМКУ: студенти III курсу хімічного факультету С. КВАША і Л. ВАЩЕНКО обговорюють з одним із своїх керівників Ю. АНИСИМОВИМ доповідь, з якою вони виступали на ювілейній науковій конференції.

КОРОТКО

СТУДЕНТИ історичного факультету на автобусі здійснили екскурсію по пам'ятних місцях Одеси. Від Приморського бульвару до Аркадії і від одеських Черемушок до порту — таким був маршрут.

Багато цікавого почули першокурсники про революційні й бойові традиції міста-героя Одеси.

ВЕЧІР пам'яті видатного українського поета Володимира Сосюри відбувся в Центральному лекторії. Зі змістовними доповідями на вечорі виступили А. Недзвідський та П. Маркушевський, а з спогадами — доцент Б. Я. Сосюра — двоюрідний брат поета.

Вечір закінчився виступами поетів В. Гетьмана та Б. Нечерди, які прочитали свої вірші, присвячені В. Сосюрі.

Систематиці і фауністиці, зоогеографії і екології присвячено найбільше праць професора.

Сферами діяльності Івана Івановича є антропологія, охорона природи і історія науки. Цим галузям присвячено 36 робіт.

Книгами «Вокруг Азии», «Между Нилом и Красным морем», «По нехоженому Крыму» та іншими користується широкий круг читачів.

Теорія науки — недругорядна справа І. І. Пузанова. Будучи знатоком матеріалістичної теорії еволюції, робіт Кюв'є і Ламарка, Дарвіна і Менделя, а також добре обізнаним з філософськими поглядами Маркса, Енгельса і Ле-

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ ЦЕ ПОТРІБНО ЗРОБИТИ

ПОНАД двісті чоловік — робітників, службовців, педагогів-відвідують заняття вечірнього відділення філологічного факультету. Це люди праці, впертості, наполегливості, які поєднують роботу з навчанням, і в більшості — встигають студенти.

Нелегко, що й казати, після напруженого трудового дня слухати лекції і брати участь в практичних заняттях. Тому деканат, партбюро, профком та інші громадські орга-

нізації факультету повинні більше уваги приділяти студентам-вечірникам.

Світло. Нікому не потрібно пояснювати, що при хорошому освітленні мениша втомлюваність, більша працездатність. Але в деяких аудиторіях факультету горять малопотужні лампи, і, звичайно, після двох годин занять втомлюються очі, з'являється сонливість. Не один раз звертались з цього питання в деканат і студенти, й викладачі, але, як кажуть, віз і нині там.

І не дивно тому, що ми вважаємо себе щасливими, якщо нас запрошують на наукову конференцію чи на зустріч з видними письменниками або артистами.

Можна домогтися і того, щоб, наприклад, студентка III курсу Г. Семченкова не працювала в дві зміни й могла відвідувати заняття, можна ж підти й на те, щоб у вечірній час години-півтори працював буфет, можна й потрібно, щоб вечірники регулярно одержували університетську газету «За наукові кадри». Все це й буде прямим виявом турботи керівників факультету про студентів-вечірників. М. МИХАЙЛОВ, студент-вечірник III курсу філологічного факультету.

Заст. редактора Т. ФЕДОТОВА

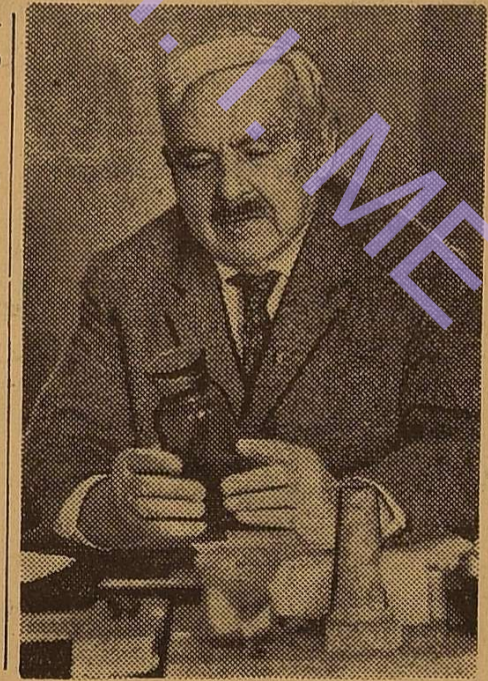
СЛОВО ПРО ВЧЕНОГО

КОЛЕКТИВ нашого університету відзначає 80-річчя з дня народження і 55-річчя наукової, педагогічної та громадської діяльності професора Івана Івановича ПУЗАНОВА — завідуючого кафедрою зоології хребетних. Свій ювілей він зустрічає в розквіті творчих сил. Як і раніше, цікаво і з захопленням читає лекції, виконує планову наукову тематику, керує роботою аспірантів, науковим студентським гуртком.

В Одеський університет професор Пузанов прибув 18 років тому на вакантну посаду завідуючого

кафедрою зоології хребетних.

Педагогічно-виховна робота І. І. Пузанова тісно пов'язана з багатогранними науковими дослідженнями. Іноді буває важко сказати, якій галузі біологічної науки Іван Іванович віддає перевагу. Гідробіологи після знайомства з його роботами: «По нехоженому Крыму», «Черное море», «Озеро Рица» — вважають його гідробіологом. Але список іхтіологічних робіт більший: в їх числі монографії «Анчоус», «Рыболовство у берегов Черного моря» та ряд інших.

ніна, професор невтомно бореться проти суб'єктивістських та догматичних поглядів в біології, відстоюючи матеріалістичну суть.

Іван Іванович успішно передає свої знання іншим. Чимало кандидатів та докторів наук з задоволенням називають себе його учнями.

Побажаємо ж нашому дорогому Івану Івановичу ще більше примножити свій науковий багаж і обдарувати ним своїх сьогоднішніх і майбутніх учнів.

С. МІЩЕНКО,

майстер спорту СРСР.

Ф. ЗАМБРИБОРЩ.

СПОРТ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ

НЕЩОДАВНО в світлому й просторому залі Будівельного інституту проходили змагання з художньої гімнастики. Серед учасників першості були студенти ОДУ, медичинського, педагогічного, будівельного, технологічного, консервного інститутів і консерваторії.

В таких змаганнях з 1955 року

команда ОДУ міцно тримала друге місце. Однак, на цей раз все пішло інакше. В цьому році наша команда піднялась на заповітні перші східці п'єдесталу пошани.

Перемога! Наша команда задоволена. Вона має в своєму складі вісім дівчат, дуже різних, але таких, які люблять художню гімнастику. Особливо хочеться відзначи-

ти студентку I курсу хімічного факультету Таню Шнайдер. Вона зайняла особисте перше місце на минулих змаганнях.

Нашу радісну перемогу ми присвячуємо славному ювілею рідного університету.